

Модуль 1. «Страдиварі» освітнього процесу – особистість освітянина?

Лекція 12. Гармонія стосунків із собою, або як позбутися первородного гріха?

Проведемо невеличкий експеримент із тестом на самооцінку Дембо. Уявімо вертикальну шкалу, на горі якої знаходяться найрозумніші, а внизу - нерозумні. Накресліть цю шкалу на аркуші паперу і розмістите себе на ній.

Цей тест проводили зі школярами, студентами, молодими та досвідченими фахівцями, із санітарами, лікарями, доцентами та професорами. Всі ставлять себе посередині або трішки вище.

Про що свідчить цей тест?

1. Ви порівнюєте себе з іншими.
2. Ви заражені «первородним гріхом», адже знаєте, що є добре, а що є погано.

Життя людини проходить наче на гладкому стовпі: людина увесь час намагається піднятися угору, а обставини зіштовхують її вниз. Приміром, піднімаючись угору соціальною драбиною навколо вас буде змінюватись і контекст для порівняння. Таким чином, людина ніколи не матиме гармонії та душевного спокою, оскільки завжди знайдуться люди, які матимуть вищий статус, статки, владні повноваження тощо.

Я знаю педагогів, які постійно жаліються на недостатнє матеріальне забезпечення, недостатній соціальний престиж професії тощо. В такому разі освітянин уподібнюється в'язню тюрми, який крізь тюремну решітку дивиться на бруд, разом із тим не хоче бачити зірки. У будь-якій ситуації слід відшукати позитивні моменти: і вони завжди знайдуться. Саме про це пише Колін Тіппінг у своїй книзі «Радикальне прощення». Він закликає на будь-яку ситуацію відповідати любов'ю та повним прийняттям, тобто енергією спокою. Завжди будуть люди багатші, впливовіші та популярніші за нас, то що, постійно будемо нещасними чи побачимо можливості для себе в тій ситуації, що є.

Проблема полягає в тому, що ми визначаємо себе через зовнішні чинники. У такому разі наша самоцінність нестабільна, і почуваємося ми неспокійно. Слід шукати опору для самоцінності у відданості своїм цінностям - своїй справі, своїм близьким та далеким. Визначаючи себе через коло впливу ви надаєте собі можливість змінювати ситуацію. В такому разі ви як основна дієва речовина освітнього процесу будете нести здоров'я та просвітлення, будете, так би мовити, «незіпсованою пігулкою».

Другий важливий аспект «первородного гріха» - заражену ним людину мучать заздрість до тих, хто на горі, та презирство до тих, хто внизу, та почуття провини перед собою. Моє спілкування з вчителями свідчить, що вони просто одержимі рейтингами, перемогами та балансом між позитивами та негативами. Як позбутися «первородного гріха»? Слід повалити стовп та зайняти своє місце: ніхто не вище й не нижче, ми просто на різних місцях, відтак слід зайняти своє місце. Уявімо таку абсурдну ситуацію, коли клітини печінки кажуть: «Не хочемо бути печінковими клітинами, а хочемо бути клітинами ока!» й тому подібне. Важливо стати собою, у кожного – своє щастя!